

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 fr)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kolozsvár, 1904.

Kolozsvármegye és a telepítések.

Kolozsvár, július 2.

1894-ben a magyar országgyűlés törvényt alkotott a telepítésről. A törvénynek két bevallott célja volt. Benne van mindkettő a telepítésről szóló 1894. évi V-ik törvény cikk indoklásában. Az egyik célja agrárpolitikai, a másik állampolitikai forrásból fakad.

Agrárpolitikai szempontból ugyanis a telepítés látszott alkalmas eszköznek arra, hogy az ország egyes vidékein a mivelhető talaj kiterjedése és a mezőgazdasági száma közt tényleg meglevő aránytalanság kiegyenlítessék, sőt nagyobb területek belterjessebb mívelés alá vettessenek, a mezőgazdasági termelés fokoztassék s ez által egész vidékek jóléte s közművelődése emelkedjék; egyes vidékeknek a kivándorlásban vagy keresetképtelenségben nyilvánuló speciális bajai orvosoltassanak, különösen még az által is, hogy a szegényebb, de arra alkalmas munkás osztálynak is a birtokszerzés megkönnyítessék.

Nemes célok, fontos érdekek. Ezuttal azonban bennünket mégis a másik: az állampolitikai cél érdekelt jobban.

Lássuk tehát mi is volt a törvény intenciója ez irányban?

A magyar nemzeti érdekek kijelentése s a magyar nép erősítése. A példát e részben Németország szolgáltatta nekünk tágabb törvényhozási s kormányzati intézkedéseivel.

Németországban is szőnyegre került a 90-es évek elején a telepítés kérdése és ott egyik fő kiindulási pontul a német népelemnek kiterjesztése szolgált s az a cél, hogy a német nép az idegen népfajok ellenében megerősíttessék.

Ebből a szempontból kiindulva vásárolt a német kormány egy pár millió értékű lengyel birtokot s azokon német parasztokat telepített le.

És ez a szempont Németországban köztudattá is vált.

Blég lesz talán-e részben a berlini Heimdal alldéutsch vezetőinek német néphez intézett kiáltványára hivatkoznunk. Ebben a kiáltvány-

ban többek között a következő pontok foglaltaknak:

„Csupán árja eredetű nemzeteknél vásároljatok, mert csak a népnek jóléte adhat ellenálló képességet, a mi népünk ellenségeivel szemben. Éhez s nyomorgó néptagok gyorsan elv szik nemzeti ellenálló képességüket.“ Majd a kiáltvány 12. pontjában:

„Nem németnek ne adjátok bérbe lakásokat, ne adjátok el neki sem házatokat, sem földeteket, mert a rügöt, melyről lemondotok a német néptől vonjátok el.“

Ezek a nemzeti állam kiépítésénél tagadhatatlanul fontos alapelvek sürgettek bennünket is a cselekvésre a múlt századok mulasztásaival szemben, a mikor a telepítéseknek a magyar nemzetiségi érdekek kifejtésére s kielégítésére egészen figyelmen kívül hagytak.

Es megszűlött a telepítésről szóló 1894. évi V-ik törvény cikk.

Elméletileg a kérdés meg volt o'dva s most már a gyakorlati kivitelre került a sor.

Vásárolt is az állam több birtokot. Itt közel hozzánk is: Sármáson, Ludason, Fehéregyházán, Bunban stb.

Megkezdődtek a telepítések. Nagyjában a fentvázolt intenciónak megfelelő módon. Annál helytelebesebbül azonban a kivitel részleteiben.

De nem e miatt akarunk most panaszkodni. A jóból, a helyesből elég egyelőre a kedvet is. Az első lépést szükségképpen követi a második. S a kezdet hibáit is talán kiküszöbölő a bajok felismerése.

A miért most a kérdéssel ez alapon foglalkozunk a következő:

Kolozsvármegye törvényhatósága elhatározta, hogy munkáslakásokat épít s azokat betelepíti. Épített is Sármáson, Nagyidán egy néhányat. Már csak a betelepítésük van hátra. S ekkor a kedden megtartott közgyűlésen azt az előterjesztést halljuk, hogy ebbe az egy néhány munkáslakásba Kolozsvármegye törvényhatósága csupa oldh nemzetiségű családokat akar letelepíteni.

Már most csak azt kérjük e helyen.

Kolozsvármegye szándéka megfelelő-e a telepítésről szóló törvény fellejtett intenciójának? Helyes-e a nemzeti állameszme szempontjából?

ból? Igazolható-e a hazafiság követelményeivel szemben?

Felelet helyett kikapunk egy pár mondatot abból a beszédből, a melyet Hammerstein báró Németország belügyminisztere egy pár héttel ezelőtt a porosz képviselőházban egy törvényjavaslat tárgyalása közben elmondott. A kérdéses törvényjavaslatban a német kormány nem kisebb dolgot javasol, mint azt, hogy egész Pozsu és Kelet-Poroszország területén ingatlant csak német alattvaló vásárolhasson. Mikor e miatt a kormányt megtámadták, Hammerstein báró a többek között a következőket mondotta: „Módunkban és jogunkban van keresztyülni, hogy ez a föld csak németeké legyen. Hát ha a lengyelek nem akarnak első sorban németek lenni, hát ne is akarjanak ebben az országban földet szerezni.“ Ez a javaslat harci javaslat. Mindenki ellen tén, ki nem akar német lenni.

Hogy a külföldi középkerbelinek fogja ezt a törvényt tartani? Az nem érdekelhet bennünket. Külföldi ember bármily civilizált is, sohasem képes egy ország belső nemzeti érdekeit megérteni.“

Ez az igazi sovinszta nemzeti politika. Ilyenek legyünk mi magyarok is s erre gondoljon Kolozsvármegye kiküldött bizottsága, mikor a telepítések dolgában határoz.

Igy aztán elérhetjük a magyar nemzeti állam kiépítését s talán még azt is, hogy Magyarország — magyar legyen. —p.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 1.

Elnök Perczel Dezső, megnyitja az ülést, hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét, bemutatja a beérkezett irományokat. Következik az 1904. évi költségvetés folytatás tárgyalása.

Udvar Ferenc utal a miniszterelnök tegnapi beszédére. A miniszterelnök a kisgazdákon egy akar segíteni, hogy új bankot alapít. Ezt nem tartja helyes megoldásnak. Hisz a bankok száma már ma is túlszámolt. Ha pénzt akar a miniszterelnök, ott vannak a nagy bankok, vagy állítsák talpra azokat a pénzintézeteket, a melyeket a kormány támogatott. Belevonja a vitába az osztrák-magyar bankot, amelyik teljesen Ausztriának kedvez. Például Ausztriának huszszor akkora személyi hitelt ad, mint Magyarországnak; de viszont Magyarországnak

hatszor akkora jelzáloghitelt csinált, mint Ausztriában. A szabadalmi kérdéssel foglalkozik, hibáztatja, hogy az újdonságok megbirálása miniszteri alkalmazottakra van bízva, olyanokra, a kik inkább jogászok, mint szakértők. Szükségesnek tartja, hogy külön legyen meg Ausztria és Magyarország a szabadalmi bírósága. Nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, nem fogadják el a javaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Rátay László a házszabályokhoz szólva kijelenti, bár a házszabályok határozottan nem mondják ki, hogy a minisztereknek szükséges a jelenléte az egyes javaslatok tárgyalásánál, mégis illem szempontjából kifogásolnának tartja, hogy a költségvetési törvényjavaslat tárgyalásánál a kormányt egy szakminiszter sem képviseli.

Elnök: Nem hagyhatja megjegyzés nélkül Rátay felszólalását, amennyiben ő maga is beismeri, hogy a házszabályok nem rendelkeznek a miniszterek jelenlétének szükségéről, — mégis a házszabályokhoz szól, — már pedig házszabályokhoz csak olyan kérdésben lehet szólni, melyben valamely kérdés a házszabályokba ütközik — lenne bírálható.

Ugron Gábor szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a ház határozatképességét a miniszterek jelen, vagy nem jelenléte nem teszi vitássá. Határozat a ház akár van miniszter jelen, akár nem, ez alkotmányos joga az országgyűlésnek. Azért tartja ezt szükségesnek megjegyezni, nehogy precedens váljon a jövőre nézve a kérdés, mert a ház határozathozatali jogát, ha Rátay érvelése megállana a helyén, a miniszterek jelen, vagy jelen nem létükkel mindig megátolhatnák.

Doboczkay János azzal kezd, hogy az előtte szólóval semmiben sem ért egyet, különösen nem pedig a bizalom kérdésében, mert ő a legnagyobb mértékben bizalommal viseltetik a kormány iránt. A jövő munkaprogramhoz mégis van némi észrevétele, szükségesnek tartja mindenképp a vasutak kiépítését. Hivatkozik Ausztriára, amely 230 millió koronát áldoz a Dnyeszter—oderai csatorna céljaira, ami által összeköttetést teremtenek Oroszországgal, de egyáltalán kisorsítják a magyar mezőgazdasági termékeket, mert ezáltal a vasut által olcsóbban jutnak orosz termékekhez. Sajnálat, hogy a vizutak tekintetében semmi intézkedés nincs a költségvetésben. Majd rátér a vasutépítési munkások helyzetének változására, amelyet szomorúnak mond. Az éhes ember könnyen hajlik az igazatokra. Ohajtja, hogy a szociális kérdést úgy oldjuk meg, mint Poroszországban. Igaz, hogy minálunk nincsenek olyan viszonyok, nincsenek oly nagy kereskedelmi forgalmú városaink és e tekintetben a vállalkozási kedv föllendítésére nagy szolgáltatást tettek, azok, akik az idegen tőke behozatalát elősegítették. A vármegyéi forgalmának emelésére egybírni tudvölzi a kereskedelmiügyi miniszternek szociális intézkedését, a motorokocsik behozatalát.

Majd foglalkozik a székegyvasutak kérdésével is, ama ohájának ad kifejezést, hogy azok kiépítését ne nagy vállalkozók kezébe adják, hanem az ottani kisebb vál-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Hétszázöt centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltér megállapodás szerint.

Szombat, július 2.

Magyar udvartartás.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 1.

Kíváncsiak voltunk megtudni, hogy gr. Tisza István felhívatatos és legkedvesebb orgánuma mit szól Eötvös Károly tegnapi indítványhoz, a melyet a fővárosi napilap közgyűlésén tett. Pesze, hogy mókának és pedig illetlen mókának mondja a vajda indítványát. Hogyne, hogyne! Hisz magyar udvartartást kíván a magyar főváros. Illetlenség azt kívánni a királytól, hogy ha már a rengeteg hadi költségen kívül megszavaztuk az udvartartás költségének szaporítását, még azt ohajtani, sőt követelni is, hogy legyen magyar udvartartás! Mit is képez ez a magyar nép! Hát nem elég megfizeteltetés az, hogy hozzájárulunk az udvartartás költségeihez, még azt is követeli, hogy a király töltsön itt egy kis időt és ne csak néhány napig, legfeljebb néhány héttel tartózkodjék itt a magyar fővárosban és legyen itt is valami, amit magyar udvartartásnak legalább csufolni lehet.

Bizony koronás királyokkal nem szabad ám így beszélni. Még végre arra fog veteledni a magyar, vagy legalább némely magyar, hogy hirdetni, hinni és vallani fogja: a király a néptől van és nem a nép a királytól.

A hódolat csak akkor köteles adó, ha viszonyosság alapszik. A milyen köteles hódolattal tartozik a nép a királynak, oly köteles hódolattal tartozik az uralkodó a

az öröm. Ugy volt a dolog, hogy mivel avizesés által okozott viszonyosság nagyon lehet a levegőt s hogy a módfelett ártó társaság előbb leltéve menjen fel a vizeséshez, nehogy meghűljön: valaki ezt az ártatlan cselet eszelte ki, a mely nagyon jól sikerült. A trófiát kieszelő turisták egyike azonban csakhamar megbűnhődött, mert a felső vizesésekhez vezető nyaktörő utól meghátrált s kénytelen volt a társaság élceit eltérni. Nevét ki nem írom, elég volt ott szenvedni.

A sikerült cselet még jobb hangulatot kellett s gyakran keringtet a pohár, a mikor váratlanul, a bokrok sűrűjében rázendült a hegedű; négy hunyadi cigány kinéztet annyit a társaságból, hogy nekik is érdemes lesz a vizesést megtekinteni.

A vizesés fenséges látványa előtt a hodon állva az egész társaság rázendítette a Himnusz, miközben egy vállalkozó szellemű amatőr fényképész, a vizesés alján keresztbe fekvő s rendkívül sikos fényűzőnkön állva lekapta a társaságot, úgyes tornázásáról is tanúságot téve, mert a sikos rönkön megcsuszva nem bukkangettette meg a természet és a társaság szépségeit.

A Rákóczi-induló hangjai mellett két órákor indult vissza a társaság, hogy két órái kellemes séta után a kocsiira kapva érjünk a hunyadi vonatához, a melyen szerencsésen haza érkező, itthon a legnagyobb gaudiummal fogadtattunk, mert a hosszú és poros utról oly komikus kltólóvél érkezett haza, mintha az orosz—japán háború színteréről Mandzuriából szalasztottak volna meg bennünket.

A II-ik, a révi kirándulásról legközelebb.

TÁRCA.

Turista-avatás.

(E. K. E. kirándulás.)

Irtá: Tanács József.

I. Retyciel.

Nem szeretnék egy jární, mint jártam a „Halasi csipke“ című tárcámmal, melyben a csipkékért érdemük és szépségük szerint méltattam, mégis, bármennyire igaz volt is dicsegetem, az idei női-parkállításon látható csipkék bizonyos családást látszottak keltetni. Ugy jártak a szegény csipkék, mint az a kolibri, mely csupa aranyfácán, lantmadár és paradicsommadár csoportba jutott és azoknak tömege és szépsége között a kicsiny, drágakövekhez hasonló tollazatu cserebogárnyi kolibri alig volt látható.

A női-parkállítás gyönyörű és feltűnő szép darabjainak oly nagy volt a mennyisége, hogy a szerényen meghúzódott csipke csak a műbőrök előtt lehetett csodálat tárgya.

Ha tehát az E. K. E. kirándulásain láttattak nagyon feldicsérem s aztán egy más társaság felcsigázott igényeit bizonyos családás érnie: nem a természet szépségei lesznek a hibásak, hanem a kirándulók, kik a száz méteres sziklákat a Nefő-nak gondolták s a hat órányira látszó fénybördőket már egy órányira követelik s zúgolódnak mind, hogy nem olyan minden, a mint ők gondolták. En is hibás lennék benne, mert a szepet rajongással irván le, okot adtam a tulbecsöl hiedelemre. Okulva tehát, nagyító vagy rózsaszínű szemüveget nem használok.

Az E. K. E. már pár éve küzd a közönség aluszékonyságával és a rossz idővel s tervezett és hirdetett kirándulásait vállal-

kozók hián sokszor nem tarthatta meg. Az ideen oly felbőrdés s a kedv fellendülése látszik, hogy az első, a kányafői messzélátóra rendezett kirándulásnak igen szép sikere és látogatottsága kedvet adott a közönségnek, hogy nagyobb kirándulásokban is részt vegyen s így történt, hogy a nyárra tervbe vett egy napos kirándulásokból már kettőt nem csak megtarthatott, hanem mindkettő kedvezően és fénysen is sikerült.

Az első nagyobb kirándulás volt június 26-án a »Retycieli vizesés«-hez és június 29-én a »Rávi szoros«-hoz.

A vizeséshez rendezett kirándulás sikere és a résztvevők száma bizonyítja legjobban az E. K. E. agitálását és népszerűségét, mert tizenkilencen vettek azon részt, köztük 5 hölgytársat. Ki kell térnem itt azonban egy kérdésre: az a tapasztalás ugyanis, hogy az E. K. E. választmánya úgy gondolkozik, hogy a hős és fedél alatt lévő Mátyás-házban sokkal kényelmesebb a kirándulásokról beszédekkel tartani, mint azokat végig is csinálni és így egy-kettő kivételével távolléttükkel tündökölnék, azt tartják talán, hogy ha a bankok igazgatósági tagjai kölcsönöket nem kaphatnak, tehát az E. K. E. választmányi tagja sem vehet az általa rendezett kirándulásokon részt?

A retycieli vizesés megtekintése már eleve nagy feladatot rótt a társaságra, mert reggel két órákor kellett felkelni, hogy a reggel 3 óra 18 perckor Budapest felé induló vonatra odaérkezzenek. Már itthon kellett megkezdeni a gyaloglást, mivel a helyi bérkocsisok nagyrésze a megrendelt időről elkésik s Papp Mihály ezredes tanúsága szerint a Hőjából is gyalog kell a vasútra kísértálni.

Kellemes volt már az indulóházban való találkozás, főleg azon kellemes meglepetés által, a mit a kedvelt utitárs Papp Mihály ezredes ajándéka okozott, elhalmozván mindenkit szívből-sebbs rózsával. — Hangos jó kedvvel indultunk utnak, hogy a

program első pontját, Bánffyhunyadt el-érjük. A reggelizés a hunyadi Központi kávéházban fénysen sikerült, a mennyiben a reggeli kávé annyira megnyerte az egyik másik kolozsvári kávéházi kávéra kárhoztatott turista tetszését, hogy két adagot is elfogyasztott belőle, ki tudja — mondát — mikor jutunk ismét ilyen jó tejes kávéhoz?

A már készen álló hunyadi kocsi sebes iramban repítették a társaságot Meregyő felé s bár a felhők barátságatlan megatartást tanúsítottak, még se esett s már félóra múlva a hat kocsi utasai a felismerhetetlenségig be voltak lepte porral.

Azonban az első csak egy kicsit vert meg s így csak egy hatkocsiból álló ragyavert társaságban gyönyörködhettek az utba eső közegegek bámuló lakói.

Másfél órai kocsiúts után kezdődött az ut második és szebbik része, midőn a szeszélyesen kanyargó Meregyő patak, majd az ezt magába felvő Retyciel vizének környéke és völgye már sok szemet, lelket gyönyörködtező pontot mutattak s a kik már régebben átkeltek az utat, örömmel látták, hogy mily előnyösen változott meg az odaútján nehézsége, a mennyiben azelőtt a vizen hidak nélkül kellett átkelni s nagyobb vizállás esetén a kocsiórló le-szállva, egy-egy keskeny s a vizen átfektetett gerendán jutottak át, az önkénytelen megfordulás veszedelmei között: most pedig egészen a Stancsuj tanyáig kocsin el lehet jutni, leszámítva a néhány emelkedést, melyeken a kocsiórló le-szállva, jó tudógyakorlat mellett és a gyönyörű havasi jellegű virágok özőnében lépkedve jutottunk fel a tetőre.

Négy és fél óra alatt jutottunk el a kocsiórlókedés végátháráig, a hol megkezdettük a másfél óráig tartó gyaloglást a vizesésig s a fenyveserdők balzsamos légkörében a mormogó patak partján virágzó nefejelek által szegélyezett keskeny csapá-

son libasorban haladva elértük a vadregényesen mutatkozó sziklák birodalmát. A nap heve által felmelegített mészsiklák által visszavert hőségtől kővér verejték cseppek törülgettünk homlokunkról.

Közel voltunk már a célhoz, már látszott a menedékház tetője, mely néhány percnnyire áll a vizeséstől, midőn egy pár tapasztaltabb turista aggodó arccal értesítette a társaságot, hogy megtörténhetik, miszerint a kirándulás clu-ja, a vizezés, kicsiny lévén a víz, eltűnhetett s hiába fáradtunk. Ez lehangelta a társaságot, de rossz kedvet nem okozott.

A menedékházhoz érve, csakugyan a pataknak oda látszó egy méteres esése családásba ejtette a társaságot s az egyik turista meg is támadta a vezető Kovács Géza E. K. E. titkár, hogy miért nem tudakolta meg előbb, hogy lehet-e most látni a vizesést? Szegény Kovács bűnbánó arccal szabadkozott, hogy ilyen csalafintaságot emberemlékezt óta nem követelt el a természet s ő meg sem álmodhatta, hogy így megréál bennünket a víz.

Az összeszorult völgykatonán, a magasba nyúló Sasbérc és Sikátorony felleget érő szikláival elragadó látványt nyújtottak és senki sem sajnálta azért, hogy kifáradt, ha a vizesés nem játszott is. A hosszú ut és gyaloglás, valamint a balzsamos levegő a farkasok étvágát idézte elő s így elfeledtük a vizesés szeszélyeskedését s a szép pázsitra telepedve, a turista ebéd-kárpótlottuk ma-unkat.

Járába kocintgattunk, midőn nagy lelkesedéssel és kiáltva, hogy a torkán kifért, fut felénk egy fiatal ember:

— Urak! Megkerült a vizesés. Nagy-szerű Pompás!

Nem akarták hinni, de vele rohan-tunk s előtünk állott, illetve millió és millió szivárvány cseppekre szétfőrt a sziklák: mozgott és játszott fenséges játéka a vizesésnek. Most már teljes volt

nép föntségének. Egyik kiegészíti a másikat. Egyik a másik nélkül el nem képzelhető s az egyik legalább olyan tiszteltemető, mint a másik. S a mi az osztrák népnek „természetesen” kijár, azt a magyar nemzeteinek kívánni, sőt követelni, vajjon csakugyan illetenség?

A kormány felfogása szerint igen. A magyar nép mindig aláutas volt és gázoltatott magán. Királyhűség tradíciója és ez a hagyományos ragaszkodás az uralkodóhoz átvonul egész történelmének. Most a főváros a tegnapi indítványt elfogadása alapján föliratot intéz a képviselőházhoz, hogy addig ne szavazza meg a civilisztikus fölemelésre vonatkozó javaslatot, a míg itt magyar udvartartás nem lesz. Nem kifejezése ez is a hagyományos királyhűségnek? Kívánjuk, hogy több időt töltsön itt a király, mint eddig és ezzel kapcsolatban a magyar udvartartás itt töltse el egy részét annak, amit a magyar nép az úgynevezett udvartartáshoz fizet.

Azonban a félhivatalos felfogás szerint ez illetlenség. Hogyan szabad ezt követelni, különösen akkor, amikor fizetésről, költségekről szaporítástól, az udvartartás költségeinek növeléséről van szó? Ha fizetni kell többet, mint eddig, és pedig sokkal többet, mint eddig, akkor fizessen többet, sokkal többet a magyar és ne szójoljon egy szót sem, hanem gavallérosan, néma hódolattal, hátgörnyedve és megalázódva egész a talpnáláig fizessen és ne fejezze ki azt, a mit lelke mélyen óhaj, mert különben illetlenséget követ el.

Vajjon nem nagyobb illetlenség, sőt tisztelatlenség-e az uralkodóval szemben eltitkolni, némaságba burkolni azt, amit szívünk mélyében óhajunk? Az igazi tisztelatlenség éppen abból áll, hogy az uralkodót nem világoztuk fel arról, amit óhajunk és az óhajások vágyak gyanánt egyre jobban gyűlnek és folynak gyűlnek a szívünkben, amíg azok — minthogy kielégítetlenek maradnak — végre haraggá növekednek.

Más irányban sokkal jellemzőbb ez az indítvány és annak elfogadása. Kuruc fővárosnak, önzéres testületnek mondják viszont mások a magyar fővárost, a miért kifejezésért mert adni a nép óhaját. — Milyen szegény nemzet is ez a miénk! Milyen istentől, embertől elhagyottak, a mikor hűségesség, vagy legalább is bátorság szimbóluma követelni azt, a mi minden más országban, még a szomszéd Ausztriában is természetes dolog és magától értetődik. Tőlünk illetlenség azt kérni, a mit más néptől megvonni hajmeresztő bűn volna. A magyar kormány kétségbeesik a magyar főváros illojalitása miatt, mert követelni meri, a mi természetes és semmiféle más néptől meg nem vonható, meg nem tagadható, el nem vitatható. Bizony, szegénységi bizonyítvány ez a követelés, de csak azért, mert követelés és nem teljesítés sem most sem a jövőben. A magyar nép mindig magára maradt, valahányszor kívánságait kifejezte. S most is illetlenséggel vádolják érte.

Kamarai ülés Marosvásárhelyen.

— Saját tudósítónktól. —

Marosvásárhely, július 1.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara június hó 28-án Tauszik B. Hugó k. tanácsos elnöke alatt közgyűlést tartott.

Az ülés megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszter újjabban gépeket ajándékozott Sólómy Gyula baróti cipő-faszerkezetnek 11875 korona értékben, Szabó Ferenc és Szalló János csikszéprői kocsiágyúknak, a marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezetnek 3100 korona értékben és 600 kor. berendezési segélyt, Filip Dezős korondi agyagiparoknak 788 kor. 76 fillért és Molnár Dani Makfalvi fazekasnak égető kemencére 1000 korona segélyt adományozott.

A kaszai társakamara azon kérelmét, hogy a gyógyfürdőknél a fürdő idején alatt a vasárnapi munkaszünet felfüggesztéséért, a kamara pártolta és fölterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez. Hasonlóan pártolta az aradi társakamarának azon kérelmét, hogy az idején Szent István napján eső vasárnapon a munkaszünet szintén felfüggesztessék. A győri kamara javaslatára fölír a miniszterhez a közszállítások ügyének rendezése tárgyában. Gróf László István marostordamegyei főispán azon kezdeményezését, hogy a megyei utunkalátok a széki lakosságnak biztossítsák, a kamara melegen pártolja és közreműködik abban, hogy az údvös cél megvalósítására szövetkezetek létesíthessenek. Tárgyalta és némi módosítással elfogadta továbbá a kamara Marosvásárhely új piaci helypénz és behozatali vámdíjszabályzatát.

Jaeger József széki keresztesur i lakos egy olajgyár létesítéséhez, Dávid Gyula kézdíjárshelyi lakos, Kertész Adolf és Nagy Mihály Háromszékmegegyében a szövő házipap fejlesztésére kértek állami támogatást. A kamara kéréseit pártolólág terjeszti föl a kereskedelemügyi miniszterhez.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi választmányába Bürger Albert alelnök küldetik ki.

A széki fiuknak ipari pályára való elhelyezését a kamara, három évi szünetelés után folytatja fogja. A királyhágon inneni városokba azonban csak korlátozott számban küld tanulót, mert tapasztalat szerint, különösen a pénzárakban képezett ifjak elcsúsznak a hazánál. A széki fiukat különben is a tanács az anyagi lévén, annyira keresi, hogy a kamara a legjobb akarattal sem lehet elégedett, valamenyny gyáros és iparos kéredeznek. A teljes ülés közönséget azaz az országos és gépgyár igazgatóságának azért, hogy a gyárban tanuló széki fiuk orkényes-felügyele-

tére s takarékosági hajlamaiknak fokozására példás rendszert honosított meg. A hazai kereskedelmi és iparkamarák azon vállalkozását, hogy a széki föld megismerése céljából a nyár folyamán egy körutazást rendeznek, a teljes ülés örömmel üdvözölte és vállalkozik a kalauzálásra. Terv szerint augusztus 8-án Marosvásárhelyről kiindulva, Szászrégent, Borszéket, Gyergyószentmiklóst, Gyimeset, Csíkszerédát, Tusnádot, Sepsiszentgyörgyöt, Előpatakot, Brassót és Sinait látogatják meg a kamarák. Borszéken, hol két nap marad a társaság, titkári értekezlet lesz.

Végül elhatározta a kamara, hogy a két nyári hónap alatt közgyűlést nem tart.

Kirabolt pénztáros.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 1.

Hogy milyen megdöbbentően botrányosak nálunk a közbiztonsági állapotok, arra klasszikus példa a mai főtárgyalás, a melyből láthatjuk, hogy Budapest egyik legnépesebb városrészében a kora esti órákban rabolhatnak, lövöldözhetnek és a tettes elmenekülhet.

Torma Ernő, egy jól megtermett husz éves géplakatos, ez év február havában a Külső Váci-úton, Beck és Gergely-cég gyárában dolgozott. Minthogy munkakerülő, hanyag ember volt, összetűzött a munkavezetővel, a ki az igazga. termései fiatal embernek aztán kiadta az utját. Torma, a ki pénz nélkül maradt, azon tölte a fejét, hogy miképpen lehetne munka nélkül nagyobb pénzösszeghez jutni. Így jött arra a gondolatra, hogy megölje és kirabolja a gyár pénztárosát, Zeisler Imrét, aki minden szombat este nagyobb pénzösszeget hozott a gyárba a munkások kifizetéséhez. Tervét aztán végre is hajtotta. Február 13-án az esti órákban revolverrel a kezében lesbe állott a Lomb-utca és amint Zeisler közelébe ért, hirtelen előugrott közvetlen közelről a mellének irányzott fegyvert elsütötte.

A másik pillanaton kiragadta a pénztáros kezéből a 2000 koronát tartalmazó börtáskát és gyors futásnak eredt. A golyó nem okozott komolyabb sérülést, mert megakadt a télikabát gombjain és onnan visszapattant.

Torma a rablógylkossági kísérlet után eltűnt és csak napok múlva tudtak ráakadni a detektívek. A rendőrség elfűt mindent beavallott töredelmesen, a vizsgálat bíró előtt azonban már visszavonla a vallomását. A pénztől tudni sem akar, bizonyára arra az időre rejtezte el a 2000 koronát, valami biztos helyen, a mikor a fogságból szabadult.

A budapesti királyi ügyészség indítványára a törvényszék Torma Ernő rablás és gyilkosság kísérlete miatt helyezett vád alá. Az ügyet ma délelőtt foglalkozott a büntetőtörvényszék mint esküdtbíróaság Zsitvay Leo kuriai bíró elnöke alatt. A közvédat dr. Magyar István királyi ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Csillag Hugó vállalta el.

Az esküdtszék megalakítása és a vádirat felolvasása után a bíróság kihallgatta a vádlottat, akinek erős torokbaja van és ezért csak suttogva, alig hallható hangon felelt a hozzáintézett kérdésekre:

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Részben igen, részben nem.

— Hogy értsük ezt?

— Annyiban nem vagyok bűnös, hogy nekem eszememben sem volt senkit meggyilkolni.

— Hát mi az, amit tett?

— Arra már nem emlékszem. Két ütést kaptam a fejem lágára és ez az oka.

— Kitől kapott két ütést?

— Egy detektívtől, aki vallottat. A mióta ugy fejté ütött, napról napra gyöngül az emlékezőtehetségem.

Az elnök tovább faggatja és a sok keresztkérdés hatása alatt lassankint beismeri, hogy tényleg azért vásárolt revolvért, hogy Zeisler megdávda a pénzt tőle elrabolja. Nem akarta megölni, csak ráijeszteni, hogy ne ellenkezzen. Mikor futásnak eredt, a pénztársa kiesel a kezéből és bizonyára olyan ember találta meg, aki nem tartozik a becsületes megtalálók közé.

A bíróság azután a tanukat hallgatta ki. Itéletozataira csak holnap kerül a sor.

Halálos szerelem.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 1.

Egy szerencsétlen, visszaütött tragédiát rögtönzött. Először a szerelmesét, azután pedig önmagát lölte agyon, mert a leánya szülei nem akartak belegeyezni abba, hogy egymásé legyenek. Iszonyu tettével leirhatatlan gyászt okozott két előkelő fővárosi családnak, akik közül az egyik viruló szépség, tizenkilenc éves leánykáját, a másik nagy reményekre jogosító, máris előkelő társadalmi állású fiát vesztette el a boldogtalanokban.

A véres dráma részleteiről tudósítónk a következőkben számol be:

A Tisztviselőtelepen, a Delej-utca 1. szám alatt gyönyörű kerttel körülvett villában lakik dr. Kremmer Antal, a negyedik kerületi főreáliskola tanára, a családjaival.

A tanár tizenkilenc éves Ilonka nevű leánykáját tavaly június 1-én megkérte dr. Mauritz Gyula, huszonhat éves, perjesi jogakadémiai tanár. A kis leánya, aki már hosszabb idő óta szerelmes volt a dalás, nagyműveltségű fiatal emberbe, készséggel igérte oda a kezét. A szülőknek sem volt kifogásuk a fiatalok frige ellen. Ők is belegeyeztek. Kikötötték azonban, hogy az esküvővel Ilonka fiatal kora miatt egy esztendeig várni kell.

A boldog vőlegény eleinte hallani sem akart a hosszú terminusról, Kremmerék azonban hajthatatlanok maradtak s így végre is engednie kellett.

Időközben hogyan, hogyan nem Kremmer Ilonka szülei megtudták, hogy a vőlegénynek régibb keletű és súlyos természetű betegsége van.

Kérdőre vonták dr. Mauritzot, aki nem is tagadta a dolgot, de azt mondta, hogy a betegsége már olyan stádiumban van, hogy a legközelebb már teljesen ki fog gyógyulni.

A leánya szülei tisztában voltak a betegség természetével, azért ez idén május 1-én felbontották az eljegyzést.

A szerencsétlen vőlegény azóta úgy járt a világban, mint valami alvajáró. Kérdőlte az embereket s azok is kerültek őt, mert folyton életuntagságról panaszkodott nekik:

— Nem érdemes élni, — mondta. —

Meglátják, hogy rossz végem lesz!

Június elsején dr. Mauritz Gyula Lipik-fürdőre ment testi és lelki betegsége ellen gyógyulást keresni.

Csak két hétig tudott azonban ott maradni. Június 15-én feljött Budapestre s azóta itt tartózkodott. Özvegy édes anyjánál Üllői-út 105. szám alatt lakott.

Dr. Mauritz Gyula attól a naptól fogva, mikor a fővárosba visszatért, folyton ott járkált Kremmerék háza körül, a hová nem volt szabad neki a lábát betenni. Órákat töltött el szerelmesnek csukott ablaka alatt. A házbeliek tisztelték a szerencsétlen szerelmes nagy szenvedélyét s nem zavarták.

Igy telt el tizenöt nap. A kitiltott vőlegény mind komorabb lett, úgy hogy ősz édesanyja és a nővére komolyan aggódtak már az életéért.

Ma reggel fél 9 órakor ismét megjelent a ház körül Mauritz, de rendes szokásától eltérően, nem maradt künn, hanem becsöngetett. A cselédnek, a kinek az arcáról leolvasta a csodálkozást, azt mondta, hogy becsúzni jön.

— Kérje meg a nagyságos asszonyt, hogy jöjjen néhány pillanatra a kertbe, beszélni óhajtok vele.

A cseléd eltűnt s néhány pillanot múlva kijött Kremmerné.

A fiatal ember eleinte óriási zavarral küzdött. Később azonban elmondta, hogy hosszabb óta meg s nagyon szeretné előbb még egyszer a vőle menyasszonyát látni. Kremmerné még hallani sem akart a dolgról:

— Nem engedhetem meg — mondta —

hogy a szegény kis leányomat újra felizzagass. Különben is alszik.

Dr. Mauritz még hosszú ideig könyörgött hasztalanul. Kremmerné hajthatatlan maradt.

A fiatal ember látszólag belenyugodott a tilalomba. Tovább beszélgetett Krammerével. Egyszerre csak fölkielt s valami mentesítést mormogva bement a házba, a melynek minden zugát jól ismerte. Az előszobában és a konyhán keresztül egyes-nesen a hálószobába ment, ahol akis Ilonka, aki egész éjjel beteg édesatyját ápolta, még aludt.

Néhány pillanat múlva Kremmerné, a ki künn maradt a kertben, négy revolverlővése zajára rohant be a szobába.

Itt rettenetes látvány tárult a szeméi elé. A kis Ilonka az ágyban feküdt. Bájós arcocskáját két lött seb torzította el. Az egyik golyó a halántékát furta keresztül, a másik a szája fölött érte.

A fiatal ember az ágy előtt térdelt s arccal az ágyra volt borulva. Ő is két sebből vérzett. — A golyók közvetlenül egymás mellett a homlokát ütötték keresztül.

A leánya is, a szerelmese is azonnal meghaltak.

Most ott fekszenek a boldogtalan szerelmese a halottas szobában. Ilonka az ágyon, Mauritz Gyula az ágy melletti szőnyegen a földön.

Az előszobában pedig ezalatt egymásra borulva zokognak a szerencsétlen anyák, a kinek egy pillanat alatt egy egész élet boldogsága, reménye, öröme romba dől s nem maradt egyebük, csak a rettenetes vigasztalású gyász és a mérhetlen fájdalom.

Új küzdelem.

Válságokkal küzd a nemzet: politikai és gazdasági válságokkal; emellett a beteges társadalom is ezer bajjal küzdökik és forrongásának tünetei egyre nyugtalanítják az aggódó hazafiak lelkét. Új és nagy feladatok előtt állunk. A nemzet egész jövője: egy új küzdelem. És ebben a nagy küzdelemben a sajtó a nemzet lelkiismerete.

Ezt tudja, elismeri és méltányolja a mi közönségünk is. Eppen ezért, most: az új évszázad alkalmával, bizalommal fordulunk a mi elveinket és igazságainkat méltányló közönséghez, hogy tovább is tartsa ki az „Újság”-ot azzal a becsülettel és támogatással, melyben eddig is része volt. Az új küzdelemben — mely közel kiemelkedik a gazdasági önállóság kivívása — fokozottabb feladatok hárulnak a sajtóra is. Állandóan fegyverben kell állnia, hogy kivívja a nemzet jogait, hogy lelkesítse a harcosokat. Bátran a közönség megítélésére bízhatjuk, hogy minő szerepet juttat a küzdelemben az „Újság”-nak. Mindég a cetasorban küzdött, lobogtatva törhetetlenül a függetlenségi elvek zászlaját.

Mi nem fogunk elernyedni a munká-

ban; azon leszünk, hogy esztendő is teljes és tökéletes újságot adjunk, mely gyors és megbízható minden értesülésében. Nagyhangu igényeket helyett csak azt fogadjuk, hogy maradjunk továbbra is, akik voltunk: rendíthetetlen előharcosai a független eszmének, őrzői a negyvennyolcas tradícióinak, az erdélyi-részi közönség mindig szívesen olvasott lapja, őszinte, hű és szókimondó híradója, amiben kell, irányítója, naponként érdekes dolgokkal, előkelő hangon a szórakoztatója. Erős a hitünk, hogy a közönség, mely eddig is kitüntetett rokonszenves pártfogásával, kitart velünk és mellettünk ezután is.

Kérjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük június hó 30-án lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek. Lakhelyváltástól esetében pedig úgy helybeli, mint vidéki előfizetőinket arra kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen. Nyáron az egész fűrdőidő alatt, előfizetőink kívánságára a lapot bárholra utána küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak a tartózkodási helyet.

Hazafias tisztelettel:

„Újság”

szerkesztősége.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre 12 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egy hóra 2 kor.

UJDONSÁGOK.

Megyeri Jámor Kálmán.

Kolozsvár, július 2.

Fenyő-csemeték közé hantolták el tegnap déltől Megyeri Dezős egyetlen fiát a virágágyban elhunyt Megyeri Kálmánt. A fenyő-csemeték ott a friss sírhant körül, az idők múltával növekednek, gyarapodnak erőben és díszben: aki pedig alattuk pihen, annak teste immár átadatott az örök elmulásnak. A város előkelő társadalmának meghatározó részét képezte el a fiatal újjára az elhunyt. Koporsóját elborította a koszorú tömege és a ravatal szívszakasztó bánnal álltak körül, szülei, testvérei, rokonai, ismerősei....

A fiatal, reményekre jogosító élet sirbaszállása, mindig mérhetetlen fájdalom azokra, kik itt maradtak. A szülők: a kik saját életüket adták cserébe; a testvérek: a kik nemcsak a testvért, de a pájtást, a barátot, jó vagy balsorsuk egyforma osztályosát siratják.... S ez utóbbiakra hárul még a feladat: vigasztalni a szülőket; felidézni velük, hogy hiányzik közülük egy: a ki nem tér vissza többé sohasem....

A gyászhasznál nagy közönség gyűlt össze. A gyászbeszédet dr. Kecskeméthy István ref. theol. tanár tartotta. Szem nem maradt szárazon mikor az ékes-szavu pap elmondotta megható, szívet megindító beszédét. S azután megindult a menet. Fuldóli zokogással tették föl a koporsót a négy lovas kocsi. A sírnál ismét csak dr. Kecskeméthy István vett végbucsat a halottól.

Tervbe volt véve, hogy a színtársulat és az elhunyt iskolatársai nevén is búcsút vesznek a halottól, de a család kérelmére elmaradtak ezek a búcsuzatok.... Hiszen úgy se lehet lélekben elbúcsuzni attól, aki odanőtt, odaforrott a szív összes érzéseivel.

Amerre a gyászmenet elhaladt kinyitak az ablakok.... S az Egyetem-utca egyik erkélyén egy kis leánya hangosan, keservesen zokogott.... Siratta a játéktársát, a pájtását: talán egy csomó aranyos gyermekálmom szállt el azzal a koporsóval. Merész ábrándok, amilyeneket mindnyájan szövögettünk, mikor 16 esztendő a fiú és egy pár évvel fiatalabb a leány.... Mint az: aki ott az erkélyen, talán meg sem érte, nem is ismerve az életet; csak annyit érzett, hogy őt is valami veszteség érte. Eltemették egy kedves jó pájtását.

Kolozsvármegye közönségének köszönő felirata

Thaly Kálmánhoz.

Kolozsvár, július 2.

»Recrudescunt Hungariae vulnera.« Ezen szavakkal jött Rákóczi. Jött és több százados álmából felratta a magyar nemzetet. Kigyultak az őrtűzek, feizengtek a kuruc nóták — kuruc vitézek lovainak patkói töltötték el az utatlan utakat.

Csoda történt. A felszaggatott sebek a nemzeti harc hevében begyógyultak. A nép, a szétszórta, leigázott, semmibe vett magyar nép — nemzeté változott. Végig hordotta a diadalmas kuruc zászlókat a hármass halom és négy folyam határain és az idegenektől uralt, szerető tagolt anyaföldet a magyar nemzet hazájává alkotta át.

Egy lázas, de erőteljes kitörésében nemzeti valóknak pillanatra felkúzdották magunkat az emberiség eszményeit irányító nemzetei sorába.

Azután az őrtűzek elhamvadtak, a kuruc nóták elhangzottak, kuruc vitézek lábanyomát hóval fűtte be a tél — és senkiöl gyógyírt nem várva, nem remélve »recrudescunt Hungariae vulnera«.

Kétszáz esztendő telt el. Ebben a száz esztendőben egy pillanatra fényes fellángolás.... arra teljes sötétség.... majd hajnali derengés egyre terjedben.

És ismét csoda történt. Mert Rákóczi mondásaként: az pedig a mit általános beszélének nagyon mesészerű volt s nehezen hihetnek el azok, kik csak azt hiszik, mit ércetek megfoghatnak.

Egyetlen ember, lelkében a nagy elhivatás érzetével; a sötétség idejében, a tudomány világító fáklyájával a költői lélek ihletével mind bennebb hatolt a szándékosan eltemetett Rákóczi-kor eszményei, érzelméi, történelmi világába. És a mint távolodott a jelen világosságától és a mint ment gyenge szövénekével a sötétben egyre tovább előre repedeztek a sziklák, körülötte hullottak le a drága kövek. Utánna nyomott, előbb csak a kiválasztottak csoportja, majd mindig többen és kihordották, ragyogtatták különböző színekben a vezérmunkás drága követ. Az csak haladt tovább, míg előtte az utolsó szikla is szétrepedt és a bérce tulsó oldalán öszült fejére glóriát vont az előtört napsugár.

Az első, kit a koronás király apostoli lélektil sugalt elhatározása, ez az előtört napsugár, hogy a Rákóczi hamvai haza hozassanak, glóriával vesz körül, te vagy Rákóczi története, nemzetünk fentvirasztó lelkiismerete: Thaly Kálmán.

A második, kihez a haládatosság érzete el kell hogy vezessen, te légy az elhalt, de munkáiban és munkáidat a nemzet lelkében feltámadott nemzeti fejedelmi híve Thaly Kálmán.

Kolozsvármegye törvényhatósága határáról még a köoszlop, mely emléket tesz arról, hogy azon helyet a megsebesült Rákóczi György vére áztatta. E vér, a Rákóczi északadokon át fogékonytá teszi lelkeinket ezen család és különösen Rákóczi Ferenc hagyományai iránt.

Most midőn a hagyományok a királyi elhatározás fényében ismét felragyognak, haladatossággal visszük a te korzák világító és korzakkal alkotott vezető fáklyában szivünk melegt. Áldást kérem ezutánra is a mindenhatótl a nagy fejedelem halhatatlanságával immár összekötött halhatatlan munkásságodra.

Az ev. ref. egyházkerület

zsinati képviselőválasztása.

Kolozsvár, július 1.

Minél jobban közeledik a zsinati képviselőválasztások ideje, annál nagyobb hullámokat vet az a mozgalom, a melyet a választás okoz. Hivatott és hivatalon egyének kortekednek, ajánlanak derő-borura boldog-boldogtalant. Repkednek a névsorok kéz alatt és másképen, a hogyan csak lehet. Ezt kivált az az érthető és eléggé nem méltányolható szabadságszűrés és pártatlanság teszi lehetővé, a melylyel a hivatalos egyházi vezetőség jár el, a mikor teljesen szabad kezét enged az alkotmányos kötelemre. „De az alkotmányos harc nem azt jelenti, hogy győzzön az ügyesebb, hanem, hogy győzhessen az igazság, a méltányosság, az érdem!

Ova kell intenünk és kérnünk az illetékeseket, hogy komolyan vegyék a választásokat nemcsak azért, mert a bekövetkező zsinat egyike a legfontosabbaknak, a mely csak valaha volt, vagy lehet, hanem azért is, mert ilyen alkalommal lehetőleg egyenlően kell képviselve lenni minden egyházmegegyének. Már pedig a repkedő névsorokból ezt nem láthatjuk. Sérelmesnek kell találnunk, hogy „azok az egyházmegegyék, a melyek kevesebb számú egyházat foglalnak magukban, kivált lelkesíti képviselőre alig vannak számbavehetően beosztva a névsorokba.” Felsoroljuk, hogy igazoljuk állításunkat, a gyulafehérvári, nagysajói, erdővidéki, kolozsvári, költői, orbai és kézdi egyházmegegyék, nem említve a románait. Szemmel láthatóan háttérben vannak, kivált rendes tagsági hely tekintetében a fentiek, mert a 40—60 egyházat számláló megyék egymagukban is leszavazhatják ezeket, a melyekben 10, 20 30 egyház van.

Világi részről is orsán kifogásokat tehetünk a névsorok ellen. Először érdemes es tettekkel ékeskedő nevek szögyenkeznek póttagsági helyeken, a melyeknek viládjó vita nélkül jelesen igényt tarthat a rendes tagsági helyre.

Ilyenek: dr. Gyarmathy Dezős, báró Wesselényi Miklós, Sebess Dénes dr. Ápáthy Péter, Somogyi István, gr. Bethlen Pál stb. Ismételve minden erőszakolás nélkül kérjük kivált a lelkeseket, — hiszen rajtuk fordul meg a legtöbb ebben az esetben, — vegyék számba a kérdést papi és világi dolgozhoz érte, érdemes egyéneit, az egyházmegegyék és — az osztó igazságot! Hallgassanak lelkiismeretükre.

Ma is azt nyígi anyaszentegyházunk, hogy a korábbi zsinatokon általános az egész Magyarországból nagyobb nevé, de nem eléggé buzgó és egyházi ügyekhez érte tekintélyek inagurálták a hibásnál hibásabb paragrafusokat.

Ne egyezkedjenek ki 50 percentre egy más okból, ne fogadjanak el látsálatban egy egy névsort, hanem maguk válasszák össze az érdemeseket. Epen azért, hogy megmutassunk, nem pártsempontról s partikularis érdekből szólnak, nem függesszünk ide névsort. Szavazzon és szavaztasson mindenki legjobb meggyőződése s — osztó igazság szerint!

Igazmondó.

Új ev. ref. népiskola.

Kolozsvár, július 2.

Egy éve, hogy a kolozsvári ev. ref. egyház a Monostor-út 78. sz. gróf Nemesséle telket adakozás folytán felépítendő templom helyiségtől megvette. A gyűjtés a hithű buzgósgot, adakozásai készséget, césérő eredménnyel

folysik is. A tervbe vett templom azonban ez évben aligha épül fel. A buzgó Monostor tőri egyházi tanács élén Szabó Miklós lelkész és dr. Nyerges Zsigmond köri gondnokkal minden elkövet annak a monostorkörben lakó 192 tanköteles ev. ref. gyermeknek az érdekében, — kik a városunkban ismert elemi iskolai hiány és túlszűkös miatt tanulatlannak maradnának, maguk, szüleik, a társadalom, egyház és haza számára és megbecsülhetetlen kárára, hogy addig is, míg a küszöbön levőnek híresztelt állami elemi iskola felépülne és megnyitná a jelzett egyházi telken és épületben ez évi szeptemberben két tantervvel ellátott ref. elemi iskola nyitassék meg. Ez ügyben Szabó Miklós lelkész, dr. Nyerges Zsigmond köri gondnok, Keresztész József, Kun Károly és Szöllősy Gyula köri tanácsosok küldöttésként jártak fölítéslendő dr. Bartók püspök, Incze Gerő táblabíró főgondnok, Herepey esperes és Irsay iskolaszéki elnök körüli.

Mindenütt a legveszélyesebb pártfogást és támogatást ígérték meg. Így hát hisszük, hogy mihamarabb megy az örömhír szülőknél, gyermekeknek: szeptemberben új ref. elemi iskola nyílik meg. Bizony örömdetes lépések ezek a szülők, gyermekek és nem csak a protestáns Sion erősségére, de hazánk javára is.

Kimutatás. Kolozsvár szab. kir. város monostori kerületének építendő ev. ref. templom és iskola építési költségére még a következők adakoztak:

Tokos Zsigmond írvén: N. N. 1 korona, J. J. 2 korona, Schuster Emil 1 korona, N. N. 1 korona, N. N. 1 korona, N. N. 1 korona, Kóhácsik József 2 korona, Bartók Lajos 2 korona, Bittó Résző 1 korona, Hevesi József 3 korona, Veress László 3 korona, Lévy János 5 korona, Tonczár Béla 1 korona, Murz K. Gyula 1 kor. Együtt 24 k. Dr. Sárkány Lajos írvén: Dr. Sárkány Lajos 20 korona, özv. Sárkány Ferencné 10 korona, Orbók Ferencné 2 korona, özv. Parádai Kálmáné 2 korona. Együtt 34 kor. Dr. Incze Béni írvén: Incze Béni 2 korona, Deák István 2 korona, Teleki Endre 1 korona, Intze Frigyes S.-Szentgyörgyön 1 korona, Borbély Sándor S.-Szentgyörgyön 1 korona, Bartha József S.-Szentgyörgyön 2 korona, Nagy Elek S.-Szentgyörgyön 2 korona, Császár Gyula S.-Szentgyörgyön 1 korona, Bartha László Nyírád 2 korona, Barabás Mihály S.-Szentgyörgyön 1 kor. Dr. Incze Béni 3 kor. Együtt 18 korona. Pábian Gyula írvén: Seprődi János 10 korona, Szathmari Ákos 20 korona, Rosnyai Ferenc 4 korona, Szász Zsombor 20 korona, Pállos Albert 10 korona, Tokaji László 20 korona, Stein Gábor 5 korona, Dr. Tompa Camil 10 korona, Dr. Asztalos János 5 korona, Bartha Lajos 10 korona, Megyeri Dezső 10 korona, Dr. Ignác István 5 korona, Sándor József 25 korona, Fábán Emma 4 korona, Horváth Ida mákói tanítónő 3 korona, Horváth Nelli ajtoni tanítónő 3 korona, Tulogdy Samu 5 korona, Hécey Lajos 4 korona, Mamczai János 2 korona, Pán János 2 korona, Együtt 177 korona. Dr. Bartha János városi főorvos írvén: Dr. Bartha János 5 korona, Dr. Erdélyi Pál írvén: Dr. Erdélyi Pál 10 korona, Dr. Cs. Papp József írvén: Dr. Cs. Papp József 2 korona, Horváth Kálmán táblai bíró írvén: Horváth Kálmán 30 korona, Horváth Kálmáné 10 korona, Dr. Horváth Kálmán 5 korona, Dr. Horváth Károly 5 korona, özv. Zonda Lászlóné 2 kor. Együtt 52 kor. Moldován József írvén: Moldován János Választón 2 korona, Moldován Albert 1 korona, Lakatos Lajos 1 korona, Schedivetz Marianne 1 korona, Schedivetz Dezső 1 korona, Rutka Ferenc 1 korona, id. Szathmari Nándor 1 korona, Benedek Ferenc 1 korona, Sztójka Ferenc 1 korona, Galambí Károly 1 korona, Moldován József 5 korona 98 fillér, apró adományok 4 kor. 2 fillér. Együtt 25 kor.

A felsorolt nemes adakozókak az egyház-község c helyen is — midőn szíves adományait nyilvánosan nyújtásra — hálát köszönetet mond és tovább szíves adakozásra kéri fel a mélyen tisztelt nagyközséget. Az adományok Tömörváry Miklós városi főpénztáros urhoz, Mátyás király-ter 1 sz. küldendők. Az egyház-község presbyteriuma.

Mit tárgyal a város?

Kolozsvár, július 2.

Kolozsvár törvényhatósági bizottsága július hó 5-én (kedden) és esetleg folytatásán a következő napokon mindenkor délután 3 órakor a városház nagyeremében tartja meg rendkívüli közgyűlését.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. A villamos erő-telep létesítése és villamos világítás szolgáltatására kötéendő szállítás és üzem bérleti szerződések és az elektromos műre vonatkozó a szabályrendelet véleményezésére felkért szakértői bizottságok jelentése és javaslata a szakosztályok véleményével.

2. Pénzügyi ajánlatok a Rákóczi- és Fellegvár-utak csatornázási munkálataira szükséges 40.000 koronás kölcsön nyújtása iránt.

3. Az utcai vízvezeték öntöző-csapok beállítását iránt benyújtott indítvány, a vízvezeték igazgató véleményével.

4. Kérsek: a) Tessitori Erminő kolozsvári lakostól, községi kötelekbe való felvétel kitalálása helyezésére iránt. b) Tiszviselőktől fizetési előleg iránt.

— (Helyettesi kinevezések.) Sz. v. a. csi. n. Géza polgármester előterjesztésére Beldi Ákos gróf főispán kinevezte Balázst Miklós házipénztári könyvelőt Fikker Lajosnak házipénztári ellenőrré történt megválasztása következtében megüresült szám-tisztai állásra; továbbá az így megüresült házipénztári könyvelői állásra Anjessky Adolf pénztári inokot helyettesi minőségben, Palkó Lajost helyettesi vámvivatali főnököt és Münster Ede helyettesi vámvivatali ellenőrt ugyancsak helyettesi minőségben eddigi állásukban megerősítette.

— (Az új anyakönyvezet.) A közigazgatási bizottság Eszterházy László dr. főjegyzőt bízta meg az anyakönyvezeteli teendőikkel.

— (Kolozsvár anyakönyve június hónap.) A kolozsvári áll. anyakönyvi hivatal múlt havi kimutatása szerint június hónap városunkban 139 születés, 132 elhalálozás és 29 házasság fordult elő.

— (Rendőrkök a törvényszék előtt.) Még élénk emlékeztetében el mindenkinek az a kis idyll, a mely néhány hóval ezelőtt a rendőrségi őrszobában két rendőrbíró között lefolyt és kedélyesen, fejbütéssel ért véget. Másnap folytatódott a harc, mely-

nek lefolyása ezúttal sem volt enyhébb az előbbinél. A kir. járásbírószék pénzbüntetésre ítélte a vereséket rendőrtisztviselőket. A második nap eseményeit súlyosabb beszámítás alá vette a járásbírószék a vereséket fogházbüntetéssel sújtotta. A vádlottak fellebbeztek az ítélet ellen.

— (A tisztikar mulatsága.) A kolozsvári helyőrség tisztikara ma este kedvező idő esetén a Fellegvár helyiségében nyári táncmulatságot rendez.

— (Kőrösi Csoma ünnep.) A »Háromszéki egyetemi hallgatók Kőrösi Csoma bizottsága« ez év június hó 7-én a Kőrösi Csoma Sándor-szobor javára nagyszabású ünnepélyt rendez Kőrösön és Kovásznán. A változatos műsor első fele Kőrösön fog lezajlani, hová zeneszóval s bandérium kísérettel a délelőtti folyamán vonul át az ünnepi menet. Ezen ünnepély végeztével visszavonul Kovásznára a menet, hol az ünnep, a műsor folytatása és befejezése után tánc lesz. A műsor egyik értékes pontját Felszeghy Dzsó »Kőrösi Csoma Sándor« című verse fogja képezni. Az ünnep rendezősége élén Bodó Albert ügyvéd-jelölt áll.

— (Táncmulatság.) A kolozsvári fodrászszegélyek szaktanfolyama a hó 3-án tartja évről évre vizsgáját, mely alkalommal este táncmulatságot rendeznek.

— (A békéltető bizottsági választás.) A kolozsvári ipartestület békéltető bizottsága segédtagjainak megválasztását az új választás július 10-én (vasárnap) reggel 8—10 óráig a városház közgyűlési termében lesz megtartva. Választási alá kerül 30 rendes és 30 póttag. Választó és választható minden iparossegéd, aki a helybeli ipartestülethez tartozó munkaadónál alkalmazva van. A választói jog az ipartestület irodájában (Károly-ter 5. szám) szerezhető igazolvánnyal igazolható. A választás szavazó lapokkal történik, melyeken mind a rendes, mind a póttagságra 30—30 nevet kell írni és minden egyes névvel az iparjás is megjelölendő.

— (Az »Érdekes Könyvtár«) legújabb füzetének tartalma a következő: Berzák Árpád: A rabzsola. (Elbeszélés.) Verne Gyula: Egy borzasztó óra. (Elbeszélés.) Gózdó Elek: A veréb. (Elbeszélés.) Ermino Fanchi: A bányászúnya. (Novella.) Börd Miklós: A vén kutya. (Költemény.) Thury Zoltán: A farkas. (Novella.) Corday Michel: Még egy jó napot! (Humorizmus.) Schubin Össip: A hegedűs. (Novella.) — Érdekes és gazdag ezenkívül az ismeretterjesztő apróságok és az irodalom rovata is, úgyiszen az »Érdekes Könyvtár« specialitása, a rejtélypályázati rovat is, melynek minden egyes megfejtése, kivétel nélkül, könyvjuttatást nyer. Az »Érdekes Könyvtár«, ez a minden külföldi folyóiratnál becsesebb tartalom, maradandó értékű, könyvtalalku folyóirat előfizetési ára példátlanul olcsó, negyedeve egy korona, mely összeg az »Érdekes Könyvtár« kiadói-hivatalába, Budapest, V., Kálmán-utca 2. szám alá küldendő. Mutatványfözet kívánatra ingyen és bérmentve.

— (Ritka orvosi sikerről számolunk be, mely az érdekelt körökben méltó feltűnést keltett. B. budapesti lakos neje több év óta súlyos tüdőhurutban és asthmikus nehézségekben szenvedett, a mihez két év előtt komoly szívja is járult. Ez év tavaszán már legsúlyosabb válságba sodorta a baj a beteget: a már többször fel-lepő vízkórás állandó jeleket öltött, az emésztési zavarok elviselhetetlenné váltak, a beteg heteken át eszméletlen állapotban töltött napokat, látóképességét pedig mindkét szemén elvesztette. Orvosi minden reményt feladtak és a kétségbeesett hozzátartozókkal együtt várták az elkerülhetetlen véget. Utolsó kísérletkép dr. Kovács J. fővárosi orvoshoz fordult a család, mint a ki új gyógymódja, a »vérgyógyítás« révén országos hírnévre tett szert idült, mások által menthetetlennek mondott bajok gyógykezelésében. Dr. Kovács tényleg rövid három hónap alatt a szív- és tüdőbajt mondhatni teljesen rendbehozta, a mi még nem annyira meglepő eredmény, hisz ilyenek gyakorisága tette gyógykezelését hírnévessé. Bámulatossá ezen eset az által vált, hogy a nagy hírnevű szomorvosoktól látó-idegsorvadásnak minősített szembaj, mely az eddigi tapasztalatok szerint menthetlentül válságra vezet, a kura hatása alatt önként és elég gyorsan visszafelé fordult, a mennyiben a beteg látóképessége napról-napra javult. Ez oly ritka és meglepő eredmény, mely mindenképp meggyőzőbben bizonyítja, hogy dr. Kovácsnak önálló és eredeti gyógymódja igazán egészséges és helyes elvekből indult ki és hivatala van a most divó gyógyírásban nagymértű és a szenvedő emberiség érdekében igen áldozatos változásokat előidéző. Dr. Kovács intézete Budapest, V. Váci-körút 18. sz. alatt van.

— (Halál kigyomáras következtében.) A hunyadvármezei Banica községben néhány nappal ezelőtt Bota Jakab földmives egy fa árnyékában aludta délutáni álmát. Hirtelen fájdalmas szurást érzett szemében s felugorva észrevette, hogy szempillája szokatlanul megdagadt és általános rosszullet fogta el. Alig bírta hazatámaszkodni, a hol néhány órai fájdalmas kínlás után meghalt. Az előhívott orvosi vizsgálat konstatálta, hogy a halál viperamárás következtében állott elő.

— (Szétfépte a medve.) A beszerce-naszódmezei Törpény községben néhány gyermek a borgói havasokon számocsa szedés közben egy óriási medvét látott futkosni az erdő fái között. A gyermekek egyike, Darkó Dani 12 éves fiúcska ijedtében éles sikoltással eszméletlenül terült el a földön, egy másik pedig, a 11 éves Vida Domokos hanyatt esve gurult lefelé a sziklás hegyoldalra. A többi gyerek a faluba szaladt vissza s híradásukra bal-tával és kékekkel felfegyverkezve futottak a falusi emberek az eset színhelyére. Nagy ámulatra sértetlenül, de még minoig

eszméletlen állapotban fekvő találták a kis Darkó fiút; nem messze tőle pedig ott állott a medve, mely megfődvé a nagy zajtól, eliramodott. Nagysokára sikerült az elalult gyermeket magához téríteni, de az ijedtség következtében beszéd képességét teljesen elvesztette. Hazatérőleg a falu népe vérvnyomokat pillantott meg a sziklás hegyoldalon. Midőn a vérvnyomok eredetét kutatták, rábukkantak a szegény kis Vida Domokos holttestére, mely teljesen összeroncsolva, végtagok nélkül feküdt egy fa tövében. A szerencsétlen gyermek valószínűleg a dühöngő medvének esett áldozatul.

— (Hütlén feleség.) Néhány évvel ezelőtti történet, hogy Veress Máté dungelei földműves hazájából Romániába vándorolt szerencsét próbálni. Mialatt a gazda távol volt, 37 éves felesége viszonyt kezdett férjének sokkal fiatalabb unokaöccsével, Veress Jánossal. Pár hóval ezelőtt visszatért a földműves, de hütlén felesége csak nem tudott lemondani kedveséről, míg végre a napokban a munkából hazatérő gazda hűt helyét találta nemcsak élte párjának és unokaöccsének, hanem a fölkládban elhelyezett és keservesen összekuporgatott 100 koronának is. Néhány felusi ember biztatására, a kik állítólag likód feié látták utazni a szerelmes párt, a faképnél hagyott férj felült egy Kolozsvárfelől induló vonatra, a melyben véletlenül ráakadt a csábítóra — de asszony és pénz nélkül. Kolozsvárt a rendőrség Veress Máté feljelentésére letartóztatta a legényt, a ki bevallotta, hogy Veressnével Romániába akartak szökni. Az asszony hollété azonban nem akarta elárulni. A rendőrtisztviselő kérdéseire, hogy kíváncsi-e az asszony körözötését, így felelt: — Nem törődöm én instálom az asszonygyal, csak a 100 koronámát el ne vitte volna.

A rendőrség mindazonáltal folyamatba tette a körözési eljárást a megszállott asszony ellen, csábítóját pedig fogva tartotta.

— (Egy fővárosi orvos szöke.) A fővárosi társadalmi és orvosi körökben ismert Kozma Artur dr. a bakteriologiai intézet igazgatója, a jőzsefvárosi demokrata kör alelnöke szerda óta a fővárosból eltűnt, hogy Amerika felé vitorlázék.

Kozma Artur dr. szökeéséről a következőket jelentik: Kozma Artur dr. a ki a gazdag Taifer családból származik, fiatal kora dacára a főváros társadalmi körében vezető szerepet játszott. Feleségét, a ki leány korában egy fővárosi éjjeli kávéházban mint kaszínó volt alkalmazva, 8 év előtt beleszeretett és szüleinek a beleegyezése nélkül nőül is vette. Kozma Artur dr., a ki a Kerepesi-út 61. sz. házában negyyszobás lakást tartott, a mult hetén egy bizonyos Lux Nánán nevű embernek átadta és butrait eladta. Felesége vasárnap utazott el, ő pedig midőn értékesebb csomagjait ládába elszállította, vasárnap hagyta el véglegesen a lakást. Kozma Artur orvosbarátainak azt mondták, hogy fűrdőkörutra indul, de ő jobbnak látta hitelezői elő amerikai tengeri vitorlázást.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, július 2-án:

Crampton mester.

Színmű 5 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, vasárnap, július 3-án:

A vén bakkancs és fia a huszár.

SZÍNHÁZ.

• Ujházi vendégcsereplése. Ujházi mester tegnap este kezdte meg négy estére tervezett vendégcsereplését. Constantin abbé szerepét mutatta be ezúttal is utólréhetlen művészettel, de — sajnos — nem egészen telt ház előtt. Ujházi eme vendégcserepléséről irni egyelőre volna a színművészet így jellemzésének részletes leírásával. S akárhányszor is vagyunk abban a helyzetben, hogy eme remekelésben bámulhatunk, még mindig marad valami az ő művészi részletességéből s a legfinomabb nuancoakra is kiterjedő tökéletes alakításából, a mi új és soha nem látott előttünk.

A többi szereplők közül Mészárosnak volt jólag alkalma megállapítani róla alkotott véleményünket. Új volt talán Hegedűs Szeráf, ki mint utóbbi szerepeiből, legújabbban is kifejezhetjük örömmel bámulatos haladását illetőleg. Szakács, Tompa, Dezséri, Laczkó, Palotai és Váradiné a régi jók voltak. A kicsi közönség sokszor megújuló tetszés nyilváníttal honorálta az est ünnepelt művésztét.

Ksz.

Táviratok

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, július 1.

A függetlenségi párt tegnap este tartott értekezletét a költségvetési vita képezte az ülést tárgytá. Komjáthy indítványozta, hogy a párt a civilista ellen foglaljon álláspontot. Az értekezlet ily értelemben határozott s a párt álláspontjának a Házban való kifejtésével Rákosi Viktort bízta meg.

Polónyi utalva a chlopy hadiparancsra, szükségesnek tartja, hogy ebbe a vitába a király személye is bevonassék. Olay és Rátkai csatlakozott ehhez az indítványhoz, mire az értekezlet ily értelemben határozott.

Az orosz—japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, július 1.

A harcokról jövő tudósítások arra engednek következtetni, hogy már csak egy-két nap választ el a döntő ütközettől. Eleddig a japánok előnyomulása bár heves ellenásra talált és nem egy esetben nagy áldozatok árán, de tervszerűen sikerült. Az oroszokat következetesen minden pozíciójukból kiszorítják s nem egy esetben oly hadállásból is, melyet az oroszok bevehetetlennek tartottak. Különösen nagy jelentőséggel bír Föntuli megszállása, hová a japánok három hadosztályban nyomultak előre. Az oroszok kétségbeesett elszántsággal igyekeztek a japánok előnyomulását meggátolni, de ez csak rövid időre sikerült. Az oroszok csakhamar óriási veszteséggel kénytelenek voltak visszavonulni, mire a japánok Föntulit, szintén súlyos veszteségek árán elfoglalták. Ezzel újabb biztos pozíciót nyertek az előnyomulásra.

Pétevár, július 1.

Tegnap éjjel 11 óra körül sikerült az elsőlyedt Delfin nevű torpedónaszádot kiemelni. Mikor a hajó elérte a víz színét, kezdtek kiszivattyuzni.

Egy tiszt és három tengerész, kik a naszád lépcsőjéhez közeledtek, hogy meggyőződjének a víz apadásáról, ismeretlen okból keletkezett robbanás következtében könnyű égési sebeket szenvedtek. A sebesültek nem forognak életveszélyben.

Agyonütött csábító.

Budapest, július 1.

Arads torontálmegyei községben Korbzicsi Misó gazda 1 éves feleségét rajtacsippte, a mint az egyik szomszédház legényével szerelmeskedett. Mikor Korbzicsi emiatti felháborodásában a szerelmes pár ellen kikelt, a brutális legény rávetette magát Korbzicsire és ütlegette a legényt, hogy a fejét s több testrészét összeroncsolta. Közben az asszony megszökött, a gyilkost letartóztatták.

Sztrájk.

Budapest, július 1.

Triesztből jelentik: A még sztrájkoló kőművesek tegnap este elhatározták, hogy munkába állanak, mivel is a sztrájk be van fejezve.

Anglia bevételei.

Budapest, július 1.

Londonból jelentik: Az egyesült királyságok április, május, június havi bevételei 31,722,869 font sterlinget tesznek ki, azaz 2,688,044 font sterlinggel kevesebbet, mint a mult év megfelelő időszakban.

A kartauziak vesztegetése.

Budapest, július 1.

Párisból jelentik: A karthausi-ügyet vizsgáló bizottság ülésén kijelentette Coltignier államügyész, hogy a Chabertnél lefoglalt iratokra vonatkozó jelentésben nem akar arra utalni, hogy Millerand valamely ipari vállalatnál kétes szerepet játszott volna, sőt ellenkezőleg meg van arról győződve, hogy Millerand teljesen hibátlanul járt el. Balot főállamügyész, akit ezután kihallgattak, ugyancsak tiltakozott az ellen, mintha valaha Millerand ellen kitüntetések adományozása miatt vádaskodott volna. Egyéb kihallgatások is történtek a karthausiak ismeretes ajánlatát illetőleg, de nem sikerült nevet kikutatni. Azt hiszik, hogy a bizottság holnap befejezi munkálatait és megválasztja az előadót.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. K. I. Tudósításait szívesen várjuk, ahogy legjobbnak látja. Táviratozni felesleges. Bz emilitett ügyre vonatkozólag írja meg, hogy kinél intézkedhetünk a szükséges jegy ügyében. Azt hisszük kiszolgáltatása nem fog akadályozni a közönséget, és mint tudósítónk meg fogja kapni.

B. E. Kiköt közöljük és szívesen várjuk más alkalommal is értes közleményeit.

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Ira: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektiv-regény a jelenkorból.

VI.

„A legfinomabbak.” (23)

Kerüljön azonban vele minden baráti érintkezést kivéve, ez nem tetszik Önnek, nemde? Mr. Morris önmagának hasznára volt eddig, de mindezek dacára bármily érdeklődéssel is viseltetik a detektív ön iránt, mihelyt ön vetélytársra lesz, búszkessége nem fogja engedni, hogy ön érhesen cált.

Talán csak megmondhatom neki, hogy mi célból mentem Friscoba, (rövidítése San-Francisco) nemde Mr. Bonners?

Ha okvetlen szükségesnek találja, nem bánom. Különben pedig, mint mondtam, legyen ön tartozkodó, mert természetesen súlyt helyezünk arra, hogy az esetleges eredményt kizárólag saját lapunk vegye igénybe.

Nem érdekünk, hogy pénzünkön Mr. Morris hírnevét fokozzuk... Remélem megértette Mr. Pretorius?

— Yes, sir!

— Nos akkor reményem, holnapután az első sürgőnyt kaphatom öntől San-Franciscoból.

Erre a két férfiú barátságos kézzorítással elvált egymástól.

VII.

Egy utitárs.

San-Francisco

Név, mely egykor ezeket hozott igazlomba, melyet azonban ezrek, mint ellenállhatatlan csábító követek és kevés részüknél szerencsét, számtalannak pedig szomorú, dicstelen végromlást jelent.

Mit szólnának a civilizáció azon előhírnökei, kiket az arany bálványozása Californiába hívott, ha kicsiny, szegényes fészket ma viszontláthatnák?

A fényes ércből, mely annyi rossz kuforrásra, s mely mégis a világon éltető elemző képződött, itt egy milliomos város emelkedett, egy kőből épült labirint, mely Északamerika központja lett.

Nem ökrösfogatok közlekednek a város negyedeiből, a végnélküli zöld pázsitra és a Sierrás kő magaslataira — a gőz-paripa, mely elől az indiánok elszaladnak, robog sietve, lélekzetlelő gyorsasággal a fanéltű síkságon, mindenfelé az emberi kezek szorgalmát érintve, míg a vonat éles fűtyléssel Frisco főpályaudvarán megáll.

Egy szép, késő nyári, mely newyorki fogalom szerint, még elég meleg délutánon, ezen a vonaton lőt Pretorius Pál is. És mint az amerikai vonaton szokásos, az utazók legnagyobb része folyton fel és alá sétálgatott az egymással összekapcsolt vasúti kocsiokban.

Ezen utasok közt a legkülönbözőbb tárgyakat kereskedő kereskedők és újság-árusok, kik könyveik és újságjaikat az utazók elé helyezik, hogy azután néhány perc múlva, vagy tárgyaikat vegyék vissza, vagy az érte árú pénzét beszedjék. Pretorius Pál feszült figyelemmel szemlélte a mozgalmat.

Hiszen éppen, mint a levél jelző, azon kalapját vette fel. Ismeretlejtől azon ismeretlen részére, ki mint a levél jelenté, vele fog utazni. Legkésőbb három óra múlva elérk San-Francisco, miért késik tehát az illető bemutatkozni.

Valóban, ha ezen gondolkodott, életének ezen utolsó napjai roppant rejtélyesek voltak.

Mint egy nagy bűntény kutatója, mint egy »legfinomabb« kiküldve a világra, sőt titokzatos alakoktól körülírve, kik bár jó akaratúak, de ónkaratra nélkül ide-oda dobálva általuk.

Ezen levél, melyet New-Yorkban neki a pincér a legutolsó pillanatban kézbesített, igazán klasszikus rövidségű volt. Következőleg hangzott:

— Si!

Valaki, ki önnel óhajt ismerkedni, a Triscó utazáson be fog mutatkozni. Kéret feleke kalapját, melyet ön annyira szeret viselni, feltenni, hogy könnyebben legyen ön felismerhető.

Good by!

Valóban, egy teljesen ismeretlenre alig lehetséges már ennél is rövidebb érintkezésbe jutni Nos, nem sokára megtudandja, hogy mit akar tőle ezen ismeretlen.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

Díszokmánnal kitüntetve!

Bernáth E. Sándor varrógép kerekpár nagy raktára és hangszór-üzlet | Kolozsvár a. n. kir. posta- és táv. szállítója

Osszes árutat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és motorerőre berendezett mechanikai műhelyben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színt emallírozásokat saját fordulomban és kemencében állítok elő. Kerekpárkésztésről osztályt tartok fenn!

Képes árjegyzéket adok bármikor!

Telefon 412.

Vidéki megrendelések legpontosabban lesznek kiszolgálva.

Tudósításaival megelőzi a fővárosi lapokat.
 ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Negyed évre 6.—
 Fél évre 12.—
 Egész évre 24.—
 Mutatványszámokat 3 napig ingyen küldünk.
 UTSÁG
 KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT
 EGYETEM-UTCZA 7.

1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.

Legkisebb kölcsön **50.000 korona.**

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adtak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsön folyamadványok az alulírtotthoz benyújtathatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Érdelyi erdő-faanyag- és bánya-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.

Értesítések

Államadósság, közkölcsön.		Mai zárolás	
Pénz	Aru	Pénz	Aru
Magyar aranyjárdék	—4 ⁰ / ₁₀	118	118.50
" kor. járadék	3 ¹ / ₂	89	89.50
" kor. járadék	—4	97.15	97.55
Áll. köl. vaskapucéjl. kr.	-3	82	83
1870. nyeremény kölcs. 100 frt	208	210	—
Horv.-Szlav. reg. kárt.-kötv. 4	101.50	102.50	4
M. földteherment. kötv. 4	98	99	—
Horv.-Szlav. " 4	98.50	99.50	—
Tiszai és szeg. nyer. köl. 4	160	163	—
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5	101	102	—
Convertált adom. koronaj. 4	98.75	99.25	—
Egyes osztr. jár. papir. 4	99	99.50	—
" ezüst. 4	99.50	100	—
Osztr. aranyjárdék 4	118.50	119	—
" koronajárdék 4	99.20	99.70	—
" áll. sorsj. 1854. 3	185	195	—
" 1860-ból 500 frt 4	152	154	—
" 1860-ból 100 frt 4	182	185	—
" 1864-ből 100 frt —	256	260	—
" 1864-ből 150 frt —	256	260	—
Bos.-hercz. orsz. k. 1895. 4	95.70	96.70	—
" vasuti 1898. 4 ¹ / ₂	100.50	101.50	—
" 1902. 4 ¹ / ₂	100.50	101.50	—
Budapest főv. kölcs. 4 ¹ / ₁₀	96	96.75	—
Bdpest székes főv. kölcs. 4 ¹ / ₁₀	96	96.75	—
Temes-Béga v. szab. köl. 4	97	98	—
Záloglevelek, elsőbségek.		Mai zárolás	
Pénz	Aru	Pénz	Aru
Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4 ¹ / ₁₀	100.50	101.50	—
Egyesült főv. tkptár 4 ¹ / ₂	100.25	101.25	—
" korona ért. —	98	99	—
Kisbírt.-orsz. földh.-int. 34 év 5	102.75	103.75	—
" 50% évre kor. ért. 5	102.75	103.75	—
" 50% évre — 4 ¹ / ₂	101	102	—
M. agr. és jb. szőlőköt. 4	96.75	97.75	—
" járadékjegy 4 ¹ / ₂	101.25	102.25	—
" zaloglev. k. 4 ¹ / ₂	100.75	101.75	—
M. földhitel oszt. ért. 4 ¹ / ₂	—	—	—
" 41 é. 4	99.30	100.30	—
" kor. é. 50 évre 4	98.30	99.30	—
" kor. é. 63 évre 4 ¹ / ₂	87.90	88.90	—
" szab. és talajjav. 4	98.20	99.20	—
Magy. jelzálog-hitelbank 4 ¹ / ₂	100	101	—
" ugyanaz 50 évre 4 ¹ / ₂	100	101	—
" — 4	98	99	—
" 50 évre kor. é. 4	98	99	—
M. orsz. közp. t.p. 4 ¹ / ₂	100.50	101.50	—
M. t.p. k. jelz. bankja 4 ¹ / ₂	101.25	102.25	—
" közs. kötv. 4	101	102	—
" — 4	98	99	—
Pesti haz. tp. közs. k. 4 ¹ / ₂	100.25	101.25	—
" — kor. é. 4	98.50	99.50	—
Pesti m. keresk. bank 4 ¹ / ₂	100.25	101.25	—
" kor. é. 4	98.25	99.25	—
" közs. k. viszf 110 frt 4	107	108	—
" — 105 k. 4	99.50	100.50	—
Adria teng. r. t. 4 ¹ / ₂	100	101	—
Bpest-közüti v. t. 4	99.75	100.75	—
Bpest villamos v. vasut 4	96.50	97.50	—
Bpest-pécisi vasut 4	98	99	—
Kassa-oderb. 1889. ez. 4	99	100	—
" 1889. ar. 4	118	119	—
Bankok részvényei.		Mai zárolás	
Pénz	Aru	Pénz	Aru
Angol-Oszt. bank 5 ⁰ / ₁₀	277	279	—
Budapesti bankgyesület 5	103	105.50	—
Első magyar iparbank 5	342	346	—
Fiumei hitelbank 5	136	138	—
Hazai bank részv.-társ. 5	210	212	—
Hermes m. ált. v.-ü. r. t. 4	240	260	—
Horvát orsz. jelzálogbank 5	230	235	—
Magy. agrár- és jár.-b. rt. —	450	460	—
Magy. általános hitelbank 5	746	746.50	—
Magy. jelz.-hit-bank l. kib. 5	500.50	501	—
Magyar kereskedelmi r.-t. 5	555	560	—
Magy. kir. sz. Osztályország. 1820	1850	—	—
Magyar leszámítolóbank. 5	44.50	450.50	—
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja 5	1030	1070	—
Osztrák hitelintézet 5	642	642.50	—
Osztrák-magyar bank 5	1615	1625	—
Pesti m. keresk. bank 5	275		